

PZ z ČJ – cvičná – 2022

1. Ve které z následujících vět je pravopisná chyba? **1b**
- A) On naši rozpravu zkreslil.
 - B) Za války sběhl k partyzánům.
 - C) Ta práce ho velmi ztrhala.
 - D) Sbil jsem to dohromady.
2. Které z následujících souvětí obsahuje vedlejší větu přívlastkovou? **1b**
- A) Dnes je nutné, aby bratr uklidil pokoj.
 - B) Babička si přála, aby se bratr vrátil.
 - C) Teta projevila přání, aby se k ní bratr přestěhoval.
 - D) Bratr přišel, aby strýci pomohl.
3. Přiřaďte ke zvýrazněným slovesným tvarům v jednotlivých větách odpovídající mluvnické kategorie. (Každou možnost můžete přiřadit jen jednou, dvě nebudou použity.) **3b**
- **POZDRAVIL JSI** naše přátele?
 - Už stokrát **JSEM** ti to **ŘÍKAL**.
 - Zvonek **BY** studenty **VYZVAL** k návratu.
- A) 1. osoba, číslo jednotné, způsob oznamovací, čas minulý, rod činný
 - B) 3. osoba, číslo množné, způsob oznamovací, čas budoucí, rod trpný
 - C) 3. osoba, číslo jednotné, způsob podmiňovací přítomný, rod činný
 - D) 2. osoba, číslo jednotné, způsob oznamovací, čas minulý, rod činný
 - E) 2. osoba, číslo množné, způsob oznamovací, čas minulý, rod trpný

VÝCHOZÍ TEXTY K ÚLOHÁM 4 – 5

Sto roků v šachtě žil, mlčel jsem,
sto roků kopal jsem uhlí,
za sto let v rameni bezmasém
svaly mi v železo ztuhly.

Uhelný prah sed mi do očí,
rubíny ze rtů mi uhly,
ze vlasů, z vousů a obočí
visí mi rampouchy uhlí.

Chléb s uhlím беру si do práce,
z roboty jdu na robotu,
při Dunaji strmí paláce
z krve mé a mého _____.

Sto roků v kopalně mlčel jsem,
kdo mi těch sto roků vrátí?
Když jsem jim pohrozil kladivem,
kdekdo se začal mi smáti.

HYPERBOLA – nadsázka či zveličení označuje záměrné přehánění skutečnosti s cílem zdůraznit subjektivní závažnost.

4. Najděte v TEXTU 1 příklad hyperboly. 1b

5. Doplňte vhodné slovo na vynechané místo v básni. 1b

- A) smíchu
- B) potu
- C) žalu
- D) utrpení

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 6 – 8

V českém týmu na letošním mistrovství Evropy v kopané se projeví základní a původní vlastnosti, vlastnosti, které si český národ i sám přičítá. Opatrnost, obranářství, vychytralost, neochota zvednout prapor. Nedostává se srdce, touha po vzepětí, ochota třeba i „padnout“. Anebo střízlivěji vzato: český tým je momentálně složen z hráčských a osobnostních typů, které v zahraničních klubech nejsou vůdci, nýbrž více či méně dobře slouží.

6. Výchozí text je 1b

- A) vyprávění
- B) líčení
- C) charakteristika
- D) oznámení

7. Najděte v textu antonymum ke slovu PADNOUT. 1b

8. Ve kterém z následujících úseků TEXTU je pravopisná chyba? 1b

- A) v kopané se projeví základní a původní vlastnosti
- B) nedostává se srdce, touha po vzepětí
- C) český tým je momentálně složen
- D) v zahraničních klubech nejsou vůdci

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 9 – 10

Dovolenou jsme strávili na Šumavě a v Českém lese. Včera jsme objedvali v restauraci. Učili jsme se o bitvě na Bílé Hoře. Slon se obořil na oběť **svými** mocnými kly. Ladovi obrázky mají zvláštní poezii. Kosatky a delfíni byly předmětem nového výskumu.

9. **Napište pravopisně správně slova, která jsou ve výchozím textu zapsána s pravopisnou chybou:** **5b**

10. **Napište slovní druh slova zvýrazněného ve výchozím textu a určete u něj pád, číslo a rod:** **2b**

11. **Najděte kořen slova ZÁLESÁCKÝ** **1b**

- A) – lesác-
- B) záles-
- C) –les-
- D) -lesácký

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 12 – 13

Charles Dickens patří k nejslavnějším anglickým spisovatelům. Jeho dětství bylo velmi těžké. Kvůli otcovým finančním problémům se rodiče načas ocitli ve vězení pro dlužníky. Ve dvanácti letech už Charles pracoval v továrně, a i když se později dostal na obchodní školu, brzy se musel žít sám. Byl opisovačem knih, soudním zpravodajem, reportérem.

Literární proslulost získal humoristickou Kronikou Pickwickova klubu, mezi komické příhody ctihodných džentlmenů ale pronikaly i autorovy životní zkušenosti. Jeho kritický postoj k sociálním poměrům pak zesílil v sérii barvitých románů o dětství a dospívání hrdinů bez domova a bez rodiny. Prvním z nich byl Oliver Twist.

12. **Která z následujících možností patří na vynechané místo (.....) ve výchozím textu?** **1b**

- A) raném
- B) šťastném
- C) žalostivém
- D) strastiplném

13. Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda je v souladu s informacemi obsaženými ve výchozím textu (ANO), či nikoli (NE): **4b**

ANO **NE**

13.1 Ch. Dickens získal literární proslulost díky románu Oliver Twist.

13.2 Ve dvanácti letech se Ch. Dickens ocitl ve vězení pro dlužníky.

13.3 Do díla Kronika Pickwickova klubu pronikly i Dickensovy životní zkušenosti.

13.4 Ch. Dickens nemohl chodit do školy.

14. Vyberte výraz významově nejbližší výrazu **NEPŘÍZNIVÉ POČASÍ** **1b**

- A) mlhavé počasí
- B) špatné počasí
- C) mrazivé počasí
- D) deštivé počasí

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 15 -16

Na naší studni ráno hvízdal kos.

Jde jaro, jde jaro.

A když jsem okno na sad otvíral, **šeptaly**

pukající pupeny:

Jde jaro, jde jaro.

Bez chvěje se a hrušně čekají...

(K. Toman – Březen)

15. Uvedená báseň je: **1b**

- A) lyrickoepická
- B) epická
- C) lyrická
- D) satirická

16. Spojení z básně **ŠEPTALY PUKAJÍCÍ PUPENY** je: **1b**

- A) personifikace
- B) metonymie
- C) básnický přívlastek
- D) metafora

17. Uspořádejte jednotlivé části textu (A –E) tak, aby byla dodržena textová návaznost:

3b

- A) V popředí jeho zájmu stál obchod a ryby. V obojím neuvěřitelně vynikal, rybám však dával přednost, a to byla věčná škoda pro naši rodinu a také pro švédskou firmu Elektrolux, kde dělal obchodního cestujícího s ledničkami a vysavači.
- B) Moje maminka strašně toužila jet před válkou do Itálie. Nechtěla ani tak vidět Michelangelovy sochy a obrazy Leonarda da Vinci, jako si přála vykoupat se v teplém moři.
- C) Můj tatínek Leo obvykle odvětil, že právě letos nemáme dost peněz, a dokazoval, že podle jeho názoru je to na Berounce u Křivoklátu o moc lepší. Můj tatínek měl totiž daleko jiná starosti.
- D) Protože maminka pocházela ze Dříně u Kladna, kde byl jen ubohý kachní rybníček, pokrytý hustým zeleným žabincem, a nikdy toho koupání jako malá holka neužila. A tak se vždycky zjara ptávala tatínka: „Leoušku, pojedeme letos?“
- E) Častokrát se přímo vytratil z obchodní cesty a našli ho obvykle na Berounce, jak chytá se svým nejlepším přítelem převozníkem Karlem Proškem štiky a okouny.

- 1. _____
- 2. _____
- 3. _____
- 4. _____
- 5. _____

18. Ve kterém z následujících souvětí je správně zapsaná interpunkce?

1b

- A) Jaroslav Seifert se stal záhy redaktorem levicových novin ale v roce 1929 odmítl nové vedení komunistické strany.
- B) Ve veselohře Fidlovačka, která se stala velmi populární, protože zobrazovala život pražských lidových vrstev zazněla píseň Kde domov můj.
- C) Odysseova odvážná plavba po Egejském moři trvala celých deset let protože někteří bohové nepřáli jeho návratu domů.
- D) O dojmech z doby, kdy rodina bydlela na Chodsku, napsala několik článků shrnutých do knihy Obrazy z okolí domažlického.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 19 – 20

Na berlínský mítink byl vyslán jako **naš** nejlepší závodník.

19. Ve větě je podmět:

1b

- A) nevyjádřený
- B) jako závodník
- C) mítink
- D) byl

20. Slovo NÁŠ je:

1b

- A) přívlastek neshodný
- B) příslovečné určení místa
- C) předmět
- D) přívlastek shodný

21. Přiřaďte k vynechaným místům (.....) v jednotlivých větách výraz (A – E). (Každý výraz z nabídky můžete přiřadit pouze jednou, dva nebudou použity.)

3b

Žili jako v.....
Je.....bohatý.
Nevykládej nám tu

- A) pohádkově
- B) pohádka
- C) pohádkové
- D) pohádky
- E) pohádce

22. Vyberte správný tvar 7. pádu spojení - OBA MÍ PŘÁTELÉ:

1b

- A) s obouma mýma přáteli
- B) s oběma mými přáteli
- C) s oběmi mými přáteli
- D) s oběma mýma přáteli

23. Rozhodněte o každém z následujících souvětí, zda je napsáno pravopisně správně (není chyba v interpunkci) - (ANO), či nikoli (NE).

4b

ANO NE

- 23.1 Husovo dílo ovlivnilo celou českou společnost, a jeho mučednická smrt vyvolala výbuch revoluce, která změnila středověké myšlení.
- 23.2 Když mám starosti otevřu svou oblíbenou knihu, která mě přenesse do jiného světa.
- 23.3 Kdykoliv bratr navštívil Tábor vzpomněl si na husity.
- 23.4 Když se slunce vyhoupllo nad kopec, dědeček si sedl na lavičku před svými dveřmi.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 24 – 27

Bydleli jsme v Butte, ve státě Montana. Rána byla často protivně studená a my, děti nijak žhavé do ranního sportování, jsme vyletěly z ložnice a zasedly ke snídani doufajíce, že tatínek na ranní běh zapomněl. Ale nezapomněl. Nezapomněl nikdy. „A teď trochu prokrvíme ty bledé tvářičky,“ říkával srdečně, odtrhávaje prstíky sevřené kolem vidliček a lžiček, a nacpal nás do pláštíků a přezůvek a vystrčil nás do čerstvého ranního vzduchu. Bábi ve veliké zástěře stála mezi dveřmi a **kvílela**: „Darsie Barde, jak můžeš ty malý dětičky hnát do takový strašný zimy?“

Postávali jsme kolem schodů, vydychujíce do mrazivého vzduchu obláčky páry, pozorovali jsme je a doufali, že se bábi podaří tatínka obměkčit, ale tatínek se jenom zasmál a pevně a s konečnou platností zavřel dveře. A tak jsme vyrazili. Vlekli jsme nohy mrzutě za sebou a strkali jsme se navzájem dolů z chodníku do hlubokého sněhu, ale v půli bloku vyubublal dětsky přirozený smysl pro závod a honili a předháněli jsme se až domů a dorazili jsme s báječně rozproušenou krví a v případě Mary a Cleva s růžovými tvářemi. Ten z nás, kdo byl první u zadního vchodu, zaslechl pokaždé bábi: „Už jsou tu ty chudáčkové. Uvařím jim trochu horkýho kakau“ (vždycky říkala kakau).

- 24. Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda je v souladu s informacemi obsaženými ve výchozím textu (ANO), či nikoliv (NE):**
	ANO	NE
24.1 Děti se každé ráno těšily na ranní běh.		
24.2 Rána v Butte bývala často příjemně teplá.		
24.3 Když děti dorazily domů, uvařila jim bábi horké kakau.		
24.4 Všechny děti přiběhly s rozproušenou krví a s růžovými tvářemi.		
- 25. Kolik postav vystupuje v textu?** **1b**
- 26. Kterým z následujících slov lze nahradit slovo KVÍLELA, aby význam výchozího textu zůstal zachován.** **1b**
- A) brečela
 - B) smála se
 - C) naříkala
 - D) křičela
- 27. Které z následujících tvrzení nejlépe vystihuje výchozí text?** **1b**
- A) Text nás seznamuje s americkou výchovou ve třicátých letech 20. století.
 - B) Autorka vzpomíná na své prarodiče.
 - C) Autorka humorným způsobem vzpomíná na své dětství.
 - D) Text analyzuje zdravý životní styl.

28. Slova VINNÝ (ocet) a NEVINNÝ (člověk) nemají protikladný význam. Určete dvojici slov, o které platí totéž. **1b**

- A) úspěch – neúspěch
- B) mocný – nemocný
- C) pravý – nepravý
- D) kuřák – nekuřák

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 29

Než vyšel poslední román ze sedmidílné série příběhů čarodějnického učeň Harryho Pottera, obávali se fanoušci po celém světě dvou věcí: že hlavní hrdina na závěr zemře a že autorka nezvládne finále dobře napsat. Naštěstí se tyto obavy ukázaly jako neopodstatněné.(.....)

29. Která z následujících možností patří na označené místo (.....)ve výchozím textu, a je tedy pokračováním textu? **1b**

- A) A proto se tři sedmnáctiletí kouzelníci rozhodnou, že musí viteály najít a zničit.
- B) Vizualní zpracování vypadá už v rané fázi velice slušně.
- C) Ta je nakonec zavede na stopu legendárních relikvií smrti.
- D) Harry svůj závěrečný souboj s pánem zla přežil a závěrečný díl se spisovatelce doopravdy povedl.

30. Ve které z následujících vět je pravopisná chyba? **1b**

- A) Zrychlený vlak jede z Břeclavy do Bratislavy.
- B) Z přístavu mávaly desítky lidí.
- C) Mrzí mě, že mně nevěříš.
- D) Visutá lanová dráha je opět v provozu.